

VU Research Portal

Hennis, sluit eindelijk de zaak Spijkers af

Huberts, L.W.J.C.

published in

Trouw

2014

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Huberts, L. W. J. C. (2014). Hennis, sluit eindelijk de zaak Spijkers af. *Trouw*, 22.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

opinie

Veel moslims spraken zich al tegen IS uit

Nourdin El Ouali
politicus leider NIDA, Rotterdamse moslimpartij

Onlangs riep de Rotterdamse burgemeester Ahmed Aboutaleb via deze krant moslims op zich massaal uit te spreken tegen IS. Hij verwijt moslims ook gebrek aan moreel leiderschap en vraagt zich hardop af waarom er wel tienduizend mensen voor Gaza zijn opgestaan en niet twintigduizend tegen IS.

Aboutaleb doet dit ongetwijfeld met de beste bedoelingen, maar zijn oproep werkt eerder polariserend dan verbindend. Met zijn uitspraken doet hij onrecht aan de realiteit in Rotterdam en aan al die Rotterdamers die al jaren een waardevolle bijdrage leveren aan de identiteitsontwikkeling van Rotterdamse jongeren.

Het is dan ook niet geheel toevallig dat Rotterdam als geen andere grote stad erin slaagt radicalisering tegen te gaan. Aboutaleb gaat voorbij aan alle moskeeën, imams, verenigingen, stichtingen en burgers, onder wie ikzelf, die allang op meerdere plekken, meerdere malen, luid en duidelijk hun afschuw uitspreken over IS. Niet alleen de haarvaten van de stad blijken Aboutaleb te ontgaan, hij weet klaarblijkelijk niet eens wat er zich in de slagaders van Rotterdam afspeelt.

Daarbij ziet Aboutaleb moslims kennelijk als sympathisanten van al die gruwelijkheden totdat zij zich hiertegen uitspreken. Schuldig tot het tegendeel is bewezen. Aboutaleb gaat zo mee in een publiek en politiek debat dat doorspekt is van een destructief wij-zij denken. Juist dit denken moeten we doorbreken, om radicalisering echt tegen te gaan.

Ik ben het met hem eens dat het ontbreekt aan het noodzakelijke morele leiderschap. Dit zien wij ook terug in het kloppend hart van onze lokale democratie: ons stadhuis. We missen een moreel leider die in staat is om van Rotterdam één gemeenschap te maken, waarbij we schouder aan schouder staan en niet met de ruggen of koppen tegen elkaar.

Als volksvertegenwoordiger vindt hij mij aan zijn zijde wanneer hij spreekt over collectieve verantwoordelijkheid. Wij moeten niet met 20.000 maar met 619.879 Rotterdamers opstaan. En wat mij betreft elke dag. Voor onze rechtstaat, voor elkaar en tegen iedereen die hem wil ondermijnen. Door iedere vorm van extremisme de kop in te drukken. Maar ook door bestuurders aan te pakken die doorspekt zijn van een destructief wij-zij denken en met voorstellen komen die de rechtsstaat de das omdoen. Samen gaan we het doen.

Wij moeten met 619.879 Rotterdamers opstaan, elke dag

Hennis, sluit eindelijk de zaak-Spijkers af

Wie lost eindelijk de affaire-Spijkers op? Bestuurskundige Leo Huberts doet een oproep en pleit voor onderzoek naar het ontstaan van de affaire. 'Nu lijkt wegkijken alom de standaard.'

Leo Huberts
hoogleraar bestuurskunde, onderzoeker integriteit van bestuur

Dertig jaar geleden, op 14 september 1984, komt de 31-jarige munitie-specialist Rob Ova op het defensietrein 't Harde om het leven door een ondeugdelijke mijn. Maatschappelijk werker Fred Spijkers krijgt opdracht de weduwe te vertellen dat haar man door eigen schuld was omgekomen. Hij kon dat niet opbrengen – wat resulteerde in een lijdensweg, waarbij Spijkers het symbool werd van klokkenluiden in Nederland.

Het is duidelijk dat het ministerie van defensie zich in de loop van de jaren schuldig maakte aan pogingen Spijkers politiek te criminaliseren, hem via afkeuring kwijt te raken door een psychiatrische diagnose (te fingeren), enzovoort. De huisarts van Spijkers vatte wat er gebeurde samen met een 'aanhoudende, consequente, systematische poging tot karaktermoord'.

Onderzoek leverde kwalificaties op als 'onthutsend' (Nationale Ombudsman), 'structurele en systematische misleiding' (KPMG) en ook de Tweede Kamer concludeerde dat er grote en onrechtmatige schade was aangeaan. In 2002 leidde dat ertoe dat de staatssecretaris misleiding erkende, met ook excuses en zelfs een lintje, plus een overeenkomst, mits dit voor het departement geen consequenties zou hebben. De Tweede Kamer legde zich bij die voorwaarde neer. Dat was het begin van meer dan een decennium gesteggel over de voorwaarden van de overeenkomst.

Dertig jaar, met nu de veertiende

Klokkenluider Fred Spijkers weet na twaalf jaar nog steeds niet waar hij aan toe is; hij is stap voor stap gesloopt.

minister die met dit 'dossier' te maken heeft. Veel voorgangers en hun staatssecretarissen wisten van de zaak, enkele staatssecretarissen poogden tot een doorbraak te komen. Maar de meesten wilden er hun vingers niet aan branden.

Welke overwegingen en contacten daarbij precies een rol speelden, welke ambtelijke krachten zich verweerden en verweren, welke belangen en contacten op de achtergrond speelden; dat is allemaal onduidelijk. Het ministerie bleef 'op slot', leidend tot een wirwar van juridische procedures, met veel betrokkenen – bestuurlijk, journalistiek – wat resulteerde tot ongrijpbaarheid, hulpeloosheid en vermoeidheid. 'Niet weer Fred Spijkers...'

Spijkers zelf is stap voor stap ge-

sloopt, de vele betrokkenen weten daar gezamenlijk niet goed raad mee. Dat geldt ook voor mezelf, vanuit zakelijke en persoonlijke motieven. Het zakelijke heeft te maken met mijn wetenschappelijke interesse in de vraag 'hoe dit alles heeft kunnen gebeuren'.

Dat beeld ontbreekt, ambtenaren en vele bewindslieden zijn daarover decennia lang muisstil gebleven, deze tenhemelschreiende klokkenluiderszaak blijft omgeven met raadsels. Duidelijkheid daarover is van groot belang, voor Spijkers en voor Defensie, maar ook voor de integriteit van ons bestuur: om ervan te leren en ervoor te zorgen dat dit gaat behoren tot de categorie 'eens maar nooit weer'. Het persoonlijke komt mede voort uit mijn contacten met Spijkers, met de overtuiging dat het vijf voor twaalf is. Spijkers is fysiek gesloopt, nog immer beroofd van alles wat hoort bij een normale rechtspositie, met alle consequenties van dien (juridisch, financieel).

Het zou de minister sieren wanneer ze een poging zou wagen een doorbraak te bewerkstelligen. Voor het parlement geldt de verantwoordelijkheid na te gaan wat er gebeurde én hoe dit kon gebeuren. Initiatieven richting (een huis voor de) klokkenluiders zijn mooi, maar het bijdragen aan enig inzicht in de oorzaken van wat er mis ging met Spijkers en hoe dat voorkomen zou kunnen worden, lijkt daarvoor buitengewoon zinnig. Hoopvol ben ik niet. Wegkijken lijkt nu alom de standaard, en dat is jammer, om het eufemistisch uit te drukken, zeker ook voor de integriteit van ons openbaar bestuur.

tom

contact

Redactie
Opinie
Trouw
Postbus 859
1000 AW
Amsterdam
t 020-5629444
opinie@trouw.nl

Opinie is een vrijplaats voor discussie. Alle stukken zijn op persoonlijke titel. Artikelen tellen maximaal 650 woorden, Brieven maximaal 150. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen te weigeren, te redigeren of in te korten. Bijdragen worden ook via internet, databank of anderszins verspreid. Eventuele auteursrechten blijven berusten bij de schrijver. Inzendingen graag voorzien van naam, adres en telefoonnummer, ook de e-mails.